

Warszawa, 19 października 2026 r.

BM-WGK.002.116.2026

Szanowny Pan

dr Marcin Kulasek

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

**Rekomendacja Rady Młodych Naukowców w sprawie systemowego obniżenia
maksymalnego wymiaru pensum dydaktycznego dla młodych naukowców
zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych**

Szanowny Panie Ministrze,

Rada Młodych Naukowców (dalej: RMN) przedstawia rekomendację dotyczącą systemowego obniżenia maksymalnego wymiaru pensum dydaktycznego młodych naukowców zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych w uczelniach.

RMN rekomenduje podjęcie inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do wprowadzenia maksymalnego rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych wynoszącego 210 godzin dla młodych naukowców. Postulowana zmiana oznaczałaby obniżenie obecnego ustawowego limitu o 30 godzin rocznie, tj. o 12,5%, przy zachowaniu możliwości ustalania niższego pensum przez poszczególne uczelnie.

Zgodnie z art. 127 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, maksymalny roczny wymiar zajęć dydaktycznych pracowników badawczo-dydaktycznych wynosi co do zasady 240 godzin, natomiast w przypadku pracowników zatrudnionych na stanowisku profesora 180 godzin. Obowiązujące przepisy nie ustanawiają odrębnego limitu dla młodych naukowców, co stanowi przedmiot niniejszej rekomendacji.

W ocenie RMN proponowane rozwiązanie powinno mieć charakter systemowy, powszechny i oparty na jednoznacznych kryteriach ustawowych, a korzystanie z niego nie powinno być

uzależnione od uznaniowej decyzji władz uczelni, osiągnięć publikacyjnych ani posiadania zewnętrznego finansowania badań. Zakres uprawnionych mógłby zostać określony na podstawie definicji młodego naukowca zawartej w art. 360 ust. 2 ww. ustawy.

Uzasadnienie

RMN podkreśla, że pierwsze lata kariery naukowej mają szczególne znaczenie dla dalszego rozwoju zawodowego badaczy. W tym okresie naukowcy podejmują działania zmierzające do wypracowania własnej tematyki badawczej, tworzenia zespołów, rozwijania infrastruktury naukowej, przygotowywania publikacji, nawiązywania współpracy międzynarodowej oraz pozyskiwania finansowania na realizację badań. Obecny model organizacji pracy akademickiej, zakładający jednoczesną realizację licznych obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych, w wielu przypadkach prowadzi do nadmiernego obciążenia młodych naukowców. Długotrwałe przeciążenie pracą zwiększa ryzyko wypalenia zawodowego, które może skutkować spadkiem motywacji, ograniczeniem aktywności badawczej, a w skrajnych przypadkach nawet rezygnacją z kariery akademickiej.

Na skalę problemu wskazuje raport pt. „Wypalenie zawodowe wśród osób pracujących w systemie szkolnictwa wyższego i nauki”, opracowany przez Ośrodek Przetwarzania Informacji na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wyniki badania wskazują na występowanie problemu wypalenia zawodowego w środowisku akademickim, wskazując m.in. na szczególne narażenie pracowników badawczo-dydaktycznych. W ocenie RMN sytuacja ta uzasadnia potrzebę wprowadzenia rozwiązań systemowych sprzyjających bardziej zrównoważonemu łączeniu obowiązków zawodowych z rozwojem naukowym.

Obniżenie maksymalnego pensum dydaktycznego z 240 do 210 godzin rocznie umożliwiłoby młodym naukowcom przeznaczenie większej ilości czasu na działalność badawczą, rozwijanie samodzielności naukowej oraz pozyskiwanie finansowania zewnętrznego. Należy podkreślić, że rzeczywiste obciążenie dydaktyczne wykracza poza godziny kontaktowe ze studentami i obejmuje również przygotowywanie zajęć, opracowywanie materiałów dydaktycznych oraz przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów. Tym samym faktyczne oszczędności czasu mogłyby być większe niż wynikałoby to z samej redukcji pensum.

Proponowany limit 210 godzin stanowi rozwiązanie kompromisowe, łączące potrzebę poprawy warunków rozwoju młodych naukowców z możliwościami organizacyjnymi i finansowymi uczelni. Redukcja o 30 godzin, odpowiadająca 12,5% obecnego ustawowego limitu, oznaczałaby umiarkowane zmniejszenie obciążenia dydaktycznego, ograniczając skalę koniecznych zmian organizacyjnych. Co istotne, postulowany wymiar stanowi wartość

pośrednią pomiędzy obecnym limitem 240 godzin dla pracowników badawczo-dydaktycznych, a limitem 180 godzin przewidzianym dla osób zatrudnionych na stanowisku profesora. Rozwiązanie to uwzględniałoby szczególne potrzeby młodych naukowców na etapie budowania samodzielności badawczej, przy jednoczesnym zachowaniu ich istotnego zaangażowania w proces dydaktyczny.

Wprowadzenie jednolitego, ustawowego limitu pensum, przy zachowaniu możliwości jego dalszego obniżania przez uczelnie, sprzyjałoby poprawie warunków pracy, wyrównywaniu szans rozwoju zawodowego oraz wzmocnieniu konkurencyjności polskiej nauki. Postulowana zmiana znajduje również uzasadnienie w Europejskiej Karcie Naukowca, stanowiącej załącznik do zalecenia Rady Unii Europejskiej z dnia 18 grudnia 2023 r. (C/2023/1640). Dokument ten podkreśla, że obowiązki dydaktyczne naukowców, szczególnie na wczesnych etapach kariery, powinny być możliwe do pogodzenia z ich działalnością badawczą i potrzebami rozwoju naukowego. Wprowadzenie maksymalnego pensum dydaktycznego wynoszącego 210 godzin rocznie stanowiłoby zatem konkretny instrument wdrażania tych europejskich standardów w polskim systemie szkolnictwa wyższego.

RMN dostrzega jednocześnie konieczność uwzględnienia skutków organizacyjnych i finansowych proponowanej zmiany. W związku z tym, rekomenduje przeprowadzenie odpowiedniej analizy oraz rozważenie mechanizmów finansowania umożliwiających wdrożenie reformy bez pogorszenia jakości kształcenia i nadmiernego zwiększenia obciążenia pozostałych pracowników.

Mając na uwadze powyższe argumenty, RMN zwraca się do Pana Ministra z rekomendacją podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do ustanowienia maksymalnego rocznego wymiaru pensum dydaktycznego wynoszącego 210 godzin dla młodych naukowców zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych.

 Podpisano przez/ Signed by:
MILENA
KOWALSKA
Data/ Date: 19.10.2026 11:52
mSzafir

dr Milena Kowalska

Przewodnicząca Rady Młodych Naukowców